ומ"ד ארבעה קסבר אסור להשתמש תחת

הקורה לא דכולי עלמא קסברי אמותר

להשתמש תחת הקורה ובהא קא מיפלגי

מר סבר 6 קורה משום היכר 9 ומר סבר קורה

משום מחיצה ואיבעית אימא דכולי עלמא

בקורה משום היכר והכא בהיכר של ממה

ובהיכר של מעלה קא מיפלגי דמר סבר

אמרינן היכר של ממה כהיכר של מעלה

ומר סבר לא אמריגן היכר של ממה כהיכר

של מעלה ואיבעית אימא דכולי עלמא אמרינן י היכר של מטה כהיכר של מעלה

והכא בגזירה שמא יפחות קמיפלגי: היה

פחות מעשרה מפחים וחקק בו להשלימו

לעשרה כמה חוקק כמה חוקק כמה דצריך

ליה אלא משכו בכמה ס רב יוסף אמר בד

אביי אמר דבארבע אמות לימא בדרבי אמי

ורבי אםי קמיפלגי דאיתמר מבוי שנפרץ

מצידו כלפי ראשו איתמר משמיה דר' אמי

ור' אסי ה אם יש שם פס ד' ° מתיר בפירצה

עד עשר ואם לאו פחות משלשה מתיר

שלשה אינו מתיר לרב יוסף אית ליה דרבי

אמי לאביי לית ליה דר' אמי אמר לך אביי

התם סוף מבוי הכא תחלת מבוי אי איכא

ארבע אמות אין אי לא לא אמר אביי מנא

אמינא לה דתניא יו אין מבוי ניתר בלחי

וקורה עד שיהו בתים וחצרות פתוחין לתוכו

ואי בד' היכי משכחת ליה וכי תימא דפתח

לה בדופן האמצעי 🕫 והאמר רב נחמן נקימינן

י איזהו מבוי שניתר בלחי וקורה כל שארכו

יתר על רחבו יובתים וחצרות פתוחין

לתוכו ורב יוסף " דפתח ליה בקרן זוית

אמר אביי מנא אמינא לה דאמר רמי בר

🕫 חמא אמר רב הונא לחי הבולט מדופנו של

מבוי יי פחות מארבע אמות נידון משום לחי

ואינו צריך לחי אחר להתירו ד' אמות נידון משום מבוי וצריך לחי אחר להתירו ורב

יוסף לאפוקי מתורת לחי עד דאיכא ארבע

אמות למיהוי מבוי אפי' בארבעה מפחים

נמי הוי מבוי: גופא אמר רמי בר חמא אמר

רב הונא לחי הבולם מדפנו של מבוי

מי שמה מעיף ד: בח ב מיי שם הלכה ט [וגם מו]: כם ג טוש"ע א"ח סי

ל ד מיי שם הלכה טו :סב ש"בוט לא ה מיי שם הלכה יו טוש"ע א"ח סי שסה

סעיף א: לב וז מיי שם הלי סמג עשין דרכנן טוש"ע א"ח

רב ניסים גאון

אם יש פס ד' מתיר פירצה עד עשרה. עיקר דילה במשנה כל פרצה שהיא כי׳ אמות מותרת מפני שהיא כפתח יתר מיכן

רבינו חננאל שאסור לו להשתמש מן

תחת

המבוי

י שתחת הקורה כלחוץ דמי . ומן הקורה ולפנים המבוי ומותרו. לפיכד להיות הקורה להיות בתוך עשרים, שיהא מותר לו להשתמש בו מן המבוי. ודחינן לא כולי עלמא להשתמש תחת מותר מיהו רב יוסף י, כהכר הכר למטה כהכר למעלה ובטפח נמי סגי ליה, ואביי סבר לא אמרינן היכר של מטה של כהיכר שמא יפחת פליגי רב יוסף לא גזר. ואביי אמר פעמים לא גוו . ואביי אמו פעמים שיפחת, הילכך מצרכינן ליה ד׳ טפחים שאם יפחת יעמוד על טפח. היה פחות מי' טפחים ובא להשלימו לי' חוקק. כלומר מעמיק בקרקע עד שמשלימו לי׳. משך, כלומר רחב אותה החקיקה בכמה, רב יוסף אמר בד' טפחים, אביי אמר בד' אמות. לימא בהא פליגי דאיתמר מבוי איתמר משמיה דר׳ אמי ור׳ אסי אם נשתייר בו פסל עומד שיש בו ד׳ טפחים מתיר פירצה עד עשר. כלומר אפילו אם הוא רוחב הפירצה י אמות, כיון שהפסל זה עומד נמצא והפירצה כפתח ומותר. רב יוסף אית ליה דר׳ אמי ור׳ אסי ואביי לית ליה. ואמרינן בסוף מבוי כ״ע אית להו הא דר׳ אמי ור׳ אסי, כי פליגי בתחילת מבוי, רב יוסף סבר תחילת מבוי נמי בארבעה, ואכיי סבר כד' אמות. ובא אביי לברר דבריו מדבריו של רב, דאמר אין מבוי ניתר בלחי וקורה עד שיהו בול) בקרן זוית. ואבי אמר לד פתחיו בקרו זוית אמו לן פונוין בקון וויונ לא עבדי אינשי. וכן עוד בא אביי לדקדק מיהא דאמר לחי הבולט מדופנו ועודף מבנין הכותל כגון . כתיבת דינרין . בולטות האותיות שוקעות. אם זה הבולט . פחות מד' אמות נידון משום (מבוי) [לחי] וא

לכולי עלמא משום היכירא ואין להקשות לפירושו הואיל וסברי קורה משום מחילה א"כ מאי טעמא דמאן דאמר טפח והא לא הוי מחילה לפחות מד׳ אין לחוש הואיל והוי דופן אלא שבא למעטו כדפי׳ בקונטר׳ בענין זה בסמוך ים: בוף מבוי הבי נמי. פירוש כיון שלא נפסלה שנשתייר שם פס ד' דמבוי כשר

אינו יולא מתורת הכשר עד שיפחות שלא ישאר שם ד' אבל תחלת מבוי דהיינו שלא נשתייר שם פס ד' שלריך לעשות לו הכשר לריך ד' אמות וכן משמע לישנה דקהמר הם יש שם פס ד' מכלל דבנשתייר שם פם ד' מיירי ופרש"י אין נראה: ואי בארבעה היכי משכחת לה. אע"ג דד׳ דקאמר רב יוסף היינו דאיכא משהו טפי דהמבוי אם אינו רוחב ד' אינו לריך לחי כדרב אהילאי לקמן ואי לא הוי טפי משהו הוי ארכו כרחבו מ"מ באותו משהו אין מקום לפלימין לעמוד: דפתח די' בקרן זוית. פירש בקונט' טפח מן הפתח בדופן האמצעי ושלשה טפחים בדופן המשך וכן בנידו השני ° ולא דק דא"כ אין הפתח רחב אלא אלכסון של ג׳ טפחים על טפח והנה עינינו רואות שאין (מ) האלכסון של שלשה על אחד מגיע לאלכסון של טפח על טפח:

אמר אביי מנא אמינא לה. הא דלא מייתי ראייה מלקמן וד' י.) דאמר שמואל משמיה דלוי מבוי שרחבו כ׳ אמה עושה פס גבוה עשרה במשך ארבע אמות ומעמידו לארכו של מבוי שמא לחלק מבוי לב׳ מבואות מודה רב יוסף דנריך ד׳ אמות: דרב יוםף לאפוקי מתורת לחי עד דאיכא ד' אמות. קשה דרב יוסף גופיה קאמר לקמן (ד׳ יֹ.) על דברי רב הונא (ב׳ משך מבוי ארבע אמות ודוחק לומר דהיינו לאפוקי מתורת לחי: לחר הבודש מדופנו של מבוי. אין פירושו כההיא דלקמן (ד' י.) לחי המושך מדופנו של מבוי דהתם מושך חוץ למבוי לארכו של מבוי דהא חשיב ליה שוה מבפנים והכא בולט לרחבו של מבוי וסותמו דאמר לקמן דמבוי ז' ניתר

א) נראה דחסר כאן ול"ל פתוחין לתוכו ואי בד' היכי משכחת לה ורב יוסף אמר לך דמשכחת לה שהיו פתוחין בו בקרן זוית.

עד עשר דכיון דיש הכשר אורך מבוי מן הקורה עד הפירלה לא בעומד מרובה על הפרוץ ואביי הוה מלי לאמויי נמי מהמס: מחוח

פחות

בטל ליה חורת פחח מקמאיי ובמלחיה קאי וקורתו מחירתו ופירלתה מתרתם כיון דלאו יותר מעשר תורת פתח עליה ומבוי אינו נפסל בפתחים הרבה אי נמי שבקי בני מבוי פתחא קתא ונפקו ועיילי בההיא פירנה משום דדרך קנרה היא להם אפ"ה לא בטלה חורת פתח וקורה מן הראשון משום דהוי פתח לד' הסמוכין לו הואיל וד׳ אורך ראויין לקורה דיש בהן הכשר מבוי: ואם לאו. דאין שם פס ד׳: פחום מג׳. אם הפירלה פחותה מג׳: מחיר. מיקון המבוי את המבוי שהרי כלבוד דמי ואין כאן פירצה ואם הפירצה ג' אינו מתיר דכיון דממעטין בני מבוי בהילוכן ומקצרין את דרכן דרך אותה פירצה חיישינן דילמא שבקי פתחא רבה ועיילי ונפקי בההיא פירצה ובטיל ליה פתחא קמא ובטלה קורה דידיה ואין קורה למבוי זה והאי טעמא מפרש לקמן בפירקין [י:]: ואביי לים ליה דר' אמי ודר' אמי. דהא הכשר מבוי בד' אמום קידיה ואין קורה למבוי לים ליה דר' אמי. כגון הא דר' אמי ור' אמי ור'

שכבר היה מבוי ואירע בו פסול ה"נ דלמיהדר לשוייה מבוי סגי בד' טפחים: מחילם מבוי. כגון גבי חקק דהשתא קאתי לשוייה מבוי: בסים וחלרום. בתים פתוחין לחלירות וחלירות למבוי שכן היה דרכן שאין בתים פתוחין אלא לחלריהן. וכל חלר האמור בהש"ם ובמשנה אינו אלא לפני הבית אבל שאחורי הבית מוקצה או רחבה קרי ליה: ואי. אמרת בד' הוי מבוי היאך ניתר באורך ארבעה ° מכדי מיעוט חלירות שתים ואין פתח פחות מד' ואיך יפתח פתח רוחבו ארבעה במשך המבוי שאינו אלא Sec ד' איה מקום הפצימין ועוד כולו פרוך הוא: וכי סימא דפסח ליה בדופן אמצעים. וכי קאמר רב יוסף הכשר מבוי באורך ד' במבוי רחב מאד קאמר ויכול לפתוח פתח החצירות בדופן שמאחריו: והאמר רב נחמן נקיטינן. מסורת gen

מאבותינו מנהג⁰ מרבותינו: ארכו יתר על רחבו. הוי מבוי וניתר בלחי וקורה אבל מרובע דין חלר עליו ואמרי לקמן [יב.] חלר לריכה פס ד' או פס משהו מכאן ופס משהו מכאן היכא דפרולה במלואה לרה"ר וכיון דאמרת ארכו ד' כשר הרי רחבו ד' חסר משהו ואין שם שיעור פתח דבכולי הך מסכתאים אמרי׳ דאין פתח פחות מד': נקרן זוית. טפח מן הפתח בדופן האמלעי וג' טפחים בדופן המשך וכן בלידו השני כזה: לחי

הבולט מדופנו של מבוי. לתוך רוחב המבוי ולה נעשה שם לשם לחי אלה הוליה בניינו בפחת ביתו כדרך שעושין משום חיווקם:

ומאן דאמר ארצעה קסבר אסור להשחמש חחת הקורה. דחודה הפנימי יורד וסותם ורוחב הקורה הוי חוץ לסתימה ולמשתמשים במבוי אין להם היכר בקורה שהרי בנמוך הן הלכך לריך שימשך לתוך המבוי שתהא הקורה ניכרת להם כשישמשו באותו גובה וכיון

> מותר ובהא פליגי מר סבר קורה. שתיקנו חכמים למבוי משום היכר בעלמא הוא דלא ליתי למישרי רשות הרצים והרי יש כאן היכר בכניסתן כשמשתמשין תחת הקורה: ומאן דאמר ארבעה הסבר הורה. המתרת במבוי טעמא משום מחילה דאמרי׳ חודה החילון יורד וסותם ואמרו רבנן דבטפי מעשרים לא אמרי׳ יורד וסותם וכיון דלא הוי מיעוט ד' הוי מחילה העשויה לפחות מד׳ וקיימא לן בכל דוכתא דמחילה שאינה ראויה לד׳ לאו מחיצה היא דאין רשות היחיד לפחות מד' טפחים ואע"פ שמוקף מחילה של עשרה טפחים ובגוווטראות דחנניה בן עקביא נמי הכי אמרינן דאין מחילות אלא אם כן יש תוך החלל ארבעה בפרק כילד משתתפין (לקמן פו:): גוירה שמא יפחת. על ידי דריסת רגלים יפחת המיעוט ויעמוד על פחות מטפח הלכך בעינן טפי וכיון דאפיקתיה מהיכר של מעלה אוקמיה אארבעה דחשיבי בכל דוכתא: משכו. של חקק לחוך אורך המבוי. בדבר הבולט כגון מיעוט שייך למימר רוחב ובדבר השוקע ומקיפות אותו מחילות כגון חקק שייך לומר לשון משך: רב יוסף. דבעי לעיל וד:] טפח הכח בעי חרבעה דהתם דאיתיה לדופן ולמעוטי קאתי בהיכר בעלמא סגי הכא דהשתא הוא דמשוי ליה דופן. בין לרב יוסף ובין לאביי בעינן דליתחזי האי דופן לשיעור הכשר אורך מבוי שלם הלכך לרב יוסף שיעור משך מבוי בד׳ טפחים ואביי סבירא ליה שיעור משך מבוי בד' אמות: שנפרן מלידו. אחד מן הכתלים שבלד ארכו: כלפי ראשו. סמוך לקורה הימנה ולפנים:

> אם יש שם פם ד'. אם נשתייר מן הכותל או עשה פס ד' במקום הפרלה סמוך לקורה: מחיר פירלה. חף על גב שנשתייר שם עדיין פירנה

> > 500

מוסף רש"י

. המשך מעמוד קודם. האמות היו בבינונית. כל האמות שבמשכן, בין של כלים בין של בנין, היו בבינונית שהיא נמדדות אמה בת ששה טפחים, והיא קרויה בינונית מפני שיש בת חמשה קטנה הימנה. והיא אמת יסובב ואמת הקרנות ואמת ריבוע של מזבח הפנימי כדאמר במנחות (לו.) מהאי קרא ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטופת יגו' ויש גדולה הימנה חלי אצע, כדתניא בפסחים (פו.) שתי אמות היו גשושן הבירה אחת יתירה על של משה חלי חלבע (סוכה ה:). עד כאו המשר מעמוד קודם. משום היכר. אינשי ולידעו דתקנתא עבוד ולא ליתי **לאיחלופי כרה"ר** (לעיל ג.). עד שיהו בתים וחצרות פתוחין לתוכו. שני נתים , כנוט חלרות, ושתי למבוי חלרות פתוחות (שבת קלא. ולקמן עד.). ובתים וחצרות פתוחין חלרות שתי לתוכו. פתוחות לתוכו ובית פתוח דירומיהן, לפני כל בית היה חלר (לקמן יב:).

משכ

ปลือ

ปลูด

200

אכות בעינן. ורב יוסף אמר לך לא אתא לאשמועינן אלא כל דהוא מד׳ אמות ולמעלה נפיק ליה מתורת לחי והרי הוא כמבוי, וצריך הוא לחי להתירו ולעולם אפילו ד׳ טפחים הוי מבוי.

א) [לעיל ג. לקמן ח: יב:], ב) [לעיל ג:], ג) [שס], נעיר ג.ן, אם ניבן, ד) שבח קל: ע"ש לקמן עג: ע"ש ול"ע, ס) לקמן יב:, ו) [שבת קלא. וש"נ], ז) [ער דאפיקמיה מחחת הקורה לריך שיהא מקום הניכר וחשוב: לא דכולי עלמא תום' לקמן ו. ד"ה דפתחא], **ח**) [גירם' הרא"ש אבא], ט) [פירש"י ע"ו עי' בע"ב], י) בס"ח: מהמח. כ) בס"ח: הנותרת, ל) בס"ח: ותנהג, מ) [לקמן עו.], ל) בנדפס "פס" ול"ל לחי ע"פ

הנהות הב"ח

מהרש"ל ישן, ס) [ד"ה ר"י],

(d) תום' ד"ה דפתח וכו' שאין האלכסון. נ"ב כלומר היתרון המרובע מהאלכסון למאי דאמריטן כל אמתא בריבוע אמתא ותרי חומשי באלכסונא הנה עינינו רואות דיתרוז טפח ע"ט רומות דינורן טפט ע ש הוא יותר מהיתרון של ג' טפחים ע"ט והוא אם ע"ט בטפח באלכסון ולא תמלא היתרון חומשי וכשתמדוד אלכסון של ג"ט על אחד לא יהיה היתרון כל כך וזה דבר ברור ונראה לעינים: (ב) ד"ה ורב יוסף וכו׳ על דברי רב הוגא שמע מינה משך מכוי:

גליון הש"ם

גם' ומ"ם קורה משום מחיצה. עיין לקמן דף טו ע"א תוס' ד"ה אניי לטעמיה: שם מתיר בפרצה עד עשר. עיין לקמן דף י ע"ב תוס' ד"ה ואלבעיים: רש"י ד"ה ואי אמרת. מכדי מיעום חצירות שתים. ק"ל כלאו הקדמה זו הא אף אי הוה סגי בחלר א' הוי הראיה נכונה והא באמת אף לבעי' ב' חלרות מ"מ לפער בחלר א' מלד דופן זה וחלר א' בדופו כנגדו זה וחלר ה' בדופן כנגדו חלל דבלחמת גם פתח לחד ה''ת בלורך ד' וח"ר גם לם פגי בחלר ה' ישנה לרליה זו: תום' ד"ה דפתח לי'. ולא דק. עיין מ' מהלרצ"ח סיי יג: